Carmen IORDĂCHESCU
Rodica DINESCU Daniela STOICA Carmen MINULESCU

SĂ DEZLEGĂM TAINELE TEXTELOR LITERARE

Clasa a III-a

EDITURA CARMINIS
educațional

Copertă şi ilustraţii: Giorgian Gînguţ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

IORDĂCHESCU, CARMEN
Să dezlegăm tainele textelor literare: clasa a III-a / Carmen Iordăchescu, Rodica Dinescu, Daniela Stoica, Carmen Minulescu. - Piteşti : Carminis Educaţional, 2021
196 p.; il.; 26 cm

ISBN 978-973-123-410-6

I. Iordăchescu, Carmen
II. Dinescu, Rodica
III. Stoica, Daniela
IV. Minulescu, Carmen

37

Copyright © Editura CARMINIS

Redactori: **Anastasia Budişteanu, Carmen Trandafirescu**
Tehnoredactori: **Marina Zamfir, Mina Suditu**
Corectură: **autoarele**
Revizie: **Diana Marineci**
Tehnoredactare computerizată: Editura CARMINIS

Tiparul executat la S.C. BOOKART PRINTING S.R.L. Bucureşti

Comenzile se primesc la tel./fax: 0248 253 022, 0248 252 467
e-mail: editura_carminis@yahoo.com
sau pe adresa:
Editura CARMINIS
str. Exerciţiu, bl. D 22, sc. B, ap. 1
cod 110242, Piteşti, jud. Argeş

www.carminis.ro

ISBN 978-973-123-410-6

I. STROPI DE TOAMNĂ

Casa păpușii

după Titel Constantinescu

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1 **Colorează pătrățelele pentru răspunsurile potrivite.**

- Locul întâmplării este:
  - ☐ casa fetiței și împrejurimile ei;
  - ☐ grădinița cu flori;
  - ☐ casa păpușii.
- Timpul în care se petrece acțiunea este:
  - ☐ vara;
  - ☐ toamna;
  - ☐ primăvara.
- Personajele povestirii sunt:
  - ☐ fetița; ☐ mama fetiței; ☐ păpușa; ☐ vrăbiuțele;
  - ☐ puiul de salcâm; ☐ frunza mică; ☐ vântul; ☐ bunicul.
- Căsuța păpușii a fost construită:
  - ☐ de tatăl fetiței; ☐ numai de fetiță;
  - ☐ de bunic, ajutat de fetiță.
- Căsuța păpușii a fost stricată de:
  - ☐ ploaie; ☐ vânt; ☐ cârtiță.
- Căsuța de culoarea soarelui era:
  - ☐ veselă; ☐ luminoasă; ☐ mohorâtă; ☐ primitoare.

2 **Răspunde la întrebări.**

a) Din ce era construită căsuța păpușii? _____

b) În ce anotimp a făcut fetița această casă? _____

c) Ce prieteni avea fetița? _____

d) De ce casa decorată de puiul de salcâm părea că e „de aur“? _____

_____

e) Ce musafiri au venit în căsuța păpușii? _____

3 **Completează cu explicațiile potrivite din text.**

- Totul în căsuță era de culoarea soarelui, deoarece _____ _____.
- Puiul de salcâm nu putea vorbi, pentru că _____.
- Fetița era tristă, deoarece _____ și _____.

4 **Spune-ți părerea!**

a) De ce, de la o vreme, fetița stătea mai mult în casa ei?

b) De ce masa din casa păpușii nu putea rămâne fără față de masă?

c) De ce fetița nu voia ca frunza să audă ce spunea vântul?

5 **Cum şi-a arătat puiul de salcâm prietenia față de fetiță şi față de păpușă? Încercuieşte A pentru adevărat şi F pentru fals.**

Puiul de salcâm...

- toată vara:
  - le-a oferit umbră și răcoare; A F
  - a ajutat la construcția căsuței păpușii; A F
  - a sfătuit-o pe fetiță cum s-o împodobească; A F
  - a vorbit cu ele; A F
  - a participat la joaca celor două. A F
- la venirea toamnei:
  - n-a făcut nimic pentru căsuța distrusă; A F
  - și-a scuturat frunzele, aurind căsuța; A F
  - a ținut piept vântului, apărând căsuța. A F

6 **Imaginează-ți ce fac frunzele după ce cad toamna.**

Sugestii:

☆ Fac șezătoare.

☆ Țes marame colorate ca să împodobească pământul sub fiecare copac.

☆ Încep festivalul dansului.

☆ Se adăpostesc la pământ, apărându-se de suflarea înghețată a iernii.

7 **Leagă expresiile de mai jos cu termeni care au acelaşi sens.**

a face cu mâna lui ○	○ a șopti
a lua în zbor ○	○ a împodobi
a face frumos ○	○ a smulge
a spune în șoaptă ○	○ a construi

8 *Atelier de creație.* ✦ **Fetița şi-a dorit un alt sfârşit al povestirii. Imaginează-ți şi tu un altul.**

Sugestii:

☆ Cineva a pus la loc acoperișul și a construit pereți noi, pregătind căsuța pentru toamnă.

☆ Vrăbiuțele au reparat căsuța, transformând-o în adăpostul lor pentru iarnă.

– Vai, ce frumos! strigă fetița. Căsuța păpușii e de aur! Nu-i așa, puiule de salcâm?

Ridicând ochii a văzut că acesta râdea.

– Ai văzut ce frumoasă este toamna? Hai să ne jucăm astăzi împreună. Este o zi minunată. Și soarele este de aur, murmură abia auzit puiul de salcâm.

– Da, astăzi ne jucăm în împărăția de aur! bătu din palme fetița.

9 Joc de rol **Imaginează-ți un dialog, de 10-14 rânduri, între Fetiță şi Vrăbiuța-bunicuță, în legătură cu folosirea căsuței păpuşii.**

Reține! Povestirea „Casa păpușii“ schițează cu sensibilitate lumea minunată a copilăriei. Căsuța păpușii, ridicată cu atâta grijă de fetiță, cade pradă vântului nemilos al toamnei. Atunci, prietenul celor două, puiul de salcâm, îmbracă în aur căsuța, oferindu-și cu generozitate frunzele aurii. Bucuria fetiței este scurtă. Ultima frunză a salcâmului cade, dorind să acopere casa dezgolită de vântul necruțător.

• Elemente de limba română, vocabular şi exprimare corectă •

1 **Scrie câte un cuvânt care să conțină grupurile:**

- ce, ci, ge, gi: _____
- che, chi, ghe, ghi: _____
- ie, ia, ea, oa: _____

2 **Înlocuieşte litera subliniată şi scrie câte 2-3 cuvinte noi.**

car	mac	vamă
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

3 **Alcătuieşte cuvinte noi, după model.**

a) frunză ➻ *înfrunzit, în-frun-zit*
verde ➻ _____
galben ➻ _____
senin ➻ _____

b) nor ➻ *înnorat, în-no-rat*
negură ➻ _____
negru ➻ _____
nămol ➻ _____

4 **Desparte în silabe cuvintele:** ***acoperă, scoarțe, șervețele, nicăieri, musafir, copaci, copacii, împodobim, scutură, douăzeci, acoperişul.***

_____
_____
_____
_____

5 **Înlocuieşte cuvintele evidenţiate cu altele, având acelaşi sens.**

Vântul ***a luat în zbor*** acoperişul. (_____)

Pe podea este ***o scoarţă*** din lână colorată. (_____)

Totul te invită ***să treci pragul.*** (_____)

6 **Notează cuvintele cu sens opus.**

a) ○ a deschis ≠ _____

○ a cădea ≠ _____

○ acoperă ≠ _____

b) ○ sus ≠ _____

○ subţire ≠ _____

○ plăcut ≠ _____

7 **Alcătuieşte câte o propoziţie (enunţiativă, exclamativă şi interogativă) cu termenii: *împodobim, îmbujorată, împărăteasă.* Subliniază grupul de litere *mp, mb.***

_____

_____

_____

8 **Compune o propoziţie în care cuvântul *scoarţă* să aibă un sens diferit faţă de cel din text.**

_____

_____

9 **Explică, înlocuind cuvântul evidenţiat.**

❀ Salcâmul a rămas ***gol.*** (fără frunze, desfrunzit)

❀ Paharul era ***gol.*** (_____)

10 **Completează enunţurile cu ortogramele potrivite: *s-a/sa, s-au/sau, într-o, dintr-o.***

Scriere corectă

– Cum ..... terminat povestirea .....?

– Bine.

– Cei doi prieteni ..... împăcat ..... au rămas certaţi?

– Ei ..... împăcat.

– Ca să vezi: ..... zi obişnuită, ... întâmplare amuzantă, ei nu ..... mai certat. Este extraordinar!

11 **Scrie un dialog de 6 replici dintre tine şi colegul de bancă. Subiectul discuţiei va fi un meci de handbal.**

Prima zi de școală

după Edmondo De Amicis

• Înțelegerea textului • Comunicare •

Textul este o adaptare după romanul „Cuore, inimă de copil“ și este dedicat copiilor din școlile primare. Cartea prezintă istoria unui an de școală, scrisă de un elev de clasa a III-a dintr-o școală de oraș din Italia. Acest copil își nota într-un caiet, în fiecare zi, tot ce vedea și simțea el.

La liceu, acesta își regăsește jurnalul și îl rescrie.

cuore = inimă (în limba italiană)

1 **Bifează răspunsurile corecte.**

a) Acțiunea textului se petrece:

- în prima zi de școală;
- în primele două zile de școală;
- în vacanță.

b) Personajul principal al povestirii „Prima zi de școală“ este:

- Coretti;
- Garrone;
- Enrico;
- Giovani.

c) În textul din manual, autorul prezintă întâmplările trăite de el în:

- clasa I;
- clasa a II-a;
- clasa a III-a;
- clasa a IV-a

d) Personajul principal regretă despărțirea de învățătorul său, pentru că:

- era obișnuit cu felul acestuia de a fi;
- era un om bun, care râdea cu elevii;
- era un cadru didactic mai puțin exigent;
- era bătrân și înțelept.

e) Copilul se bucură de revederea mamei sale, fiindcă:

- este trist din cauza despărțirii de învățătorul său;
- mama îl încurajează;
- este îngrijorat de noul învățător;
- nu-i place la școală.

f) Lui Enrico a început să-i placă noul învățător atunci când:

- s-a arătat grijuliu cu elevii;
- le dicta bine;
- l-a iertat pe Giovani;
- era apreciat de foștii săi elevi pentru că avea o voce caldă;
- a zărit pe chipul acestuia urme de tristețe, semn că suferea din cauza despărțirii de foștii elevi.

Sarcină:
Scrie în interiorul acestei inimi ce sentimente te-au încercat pe tine în prima zi de școală.

_____

_____

_____

_____

2 **Scrie trei motive pentru care Enrico nu se bucură că a început școala.**

3 **Răspunde la întrebări.**

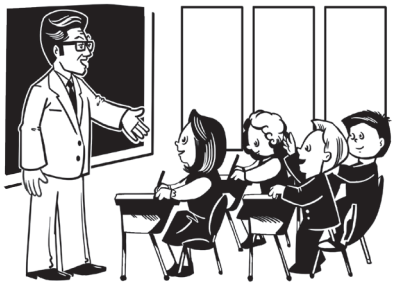

a) Unde și-a petrecut vacanța personajul principal?

b) Care este numele școlii la care învățau Enrico și fratele său?

c) În ce clasă era fratele său?

d) Ce i-a spus învățătorul lui Giovani?

4 *Cubul magic.* **Rezolvă sarcinile cubului.**

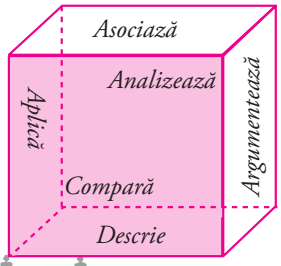

• **Descrie** prima ta zi de școală.

• **Compară** prima ta zi de școală cu cea descrisă în textul din manual.

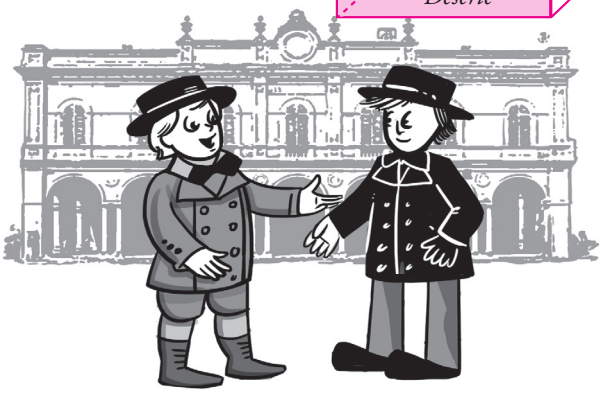

• **Analizează** comportamentul copiilor care intră în clasa pregătitoare.

• **Aplică!** Cum te-ai comporta dacă, în prima zi de școală, ai afla că ai alt învățător/altă învățătoare?

• **Argumentează!** Ce l-a determinat pe Enrico să-l placă pe noul învățător?

• **Asociază** comportamentul lui Giovani cu faptele (atitudinea) altor personaje întâlnite în lecturile citite de tine.

5 **Realizează o comparație între învățătorul din clasa a II-a și cel din clasa a III-a, așa cum sunt ei descriși în textul „Prima zi de școală“. Completează diagrama cu trăsături fizice și morale sau cu acțiuni specifice personajelor respective.**

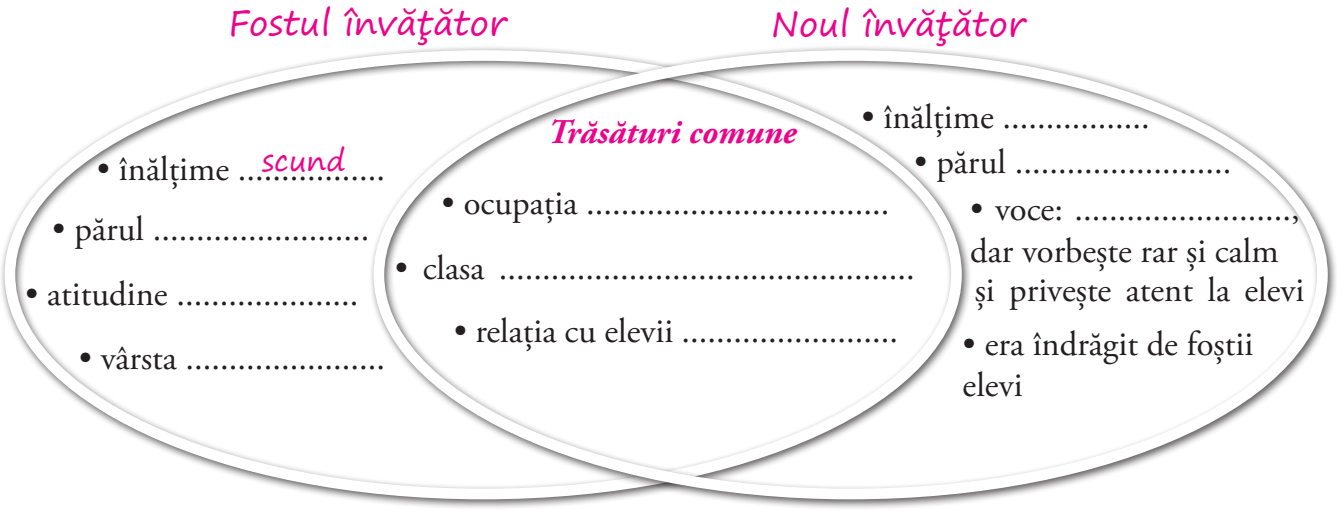

6 **Argumentează!** **Ce părere ai despre ideea de a avea un alt învățător/o altă învățătoare în fiecare an?**

7 *Fișă de portofoliu.* **Realizează o prezentare a învățătorului tău/învățătoarei tale ținând cont de trăsăturile sale fizice și morale, voce, gesturi, modul de a se îmbrăca, lucrurile care îi plac, apoi creează un portret desenat/pictat al acestuia/acesteia.**

• Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă •

1 **Desparte în silabe cuvintele:** ***înscrie, repartizat, ciufulit, începeau, ieșire, îmbujorați, împreună, întâmpinat, înțelegere, pedeapsă, iertare, promisiune.***

2 **Transcrie enunțurile, înlocuind cuvintele evidențiate cu sensul potrivit din coloana din dreapta.**

- Lunile de vacanță **s-au spulberat** ca un vis. ○
- Viscolul **a spulberat** zăpada de pe câmp. ○
- Românii **i-au spulberat** pe turci în lupta de la Călugăreni. ○

○ *i-au doborât*
○ *au trecut*
○ *a împrăștiat*

3 **Scrie cuvinte cu sens asemănător și cu sens opus celor date.**

- _____ = încântat ≠ trist
- _____ = greu ≠ _____
- _____ = a se îngrămădi ≠ _____
- _____ = înțelegere ≠ _____
- _____ = înțepenit ≠ _____
- _____ = brusc ≠ _____
- _____ = a încheia ≠ _____
- _____ = îmbujorat ≠ _____
- _____ = serios ≠ _____
- _____ = a-i părea rău ≠ _____
- _____ = curaj ≠ _____

Orientează-te la unele, alegându-le dintre următoarele: ***neaşteptat, a începe, bucuros, fix, a se ordona, îndrăzneală, mobil, grav, a regreta.***

4 **Observă sensul expresiilor, apoi alcătuiește enunțuri cu acestea.**

- *a zbura din floare în floare* = a trece de colo-colo
- *a-i zbura gândurile* = a se gândi
- *când va zbura porcul* = niciodată
- *a zbura ca vântul și ca gândul* = a merge foarte repede

5 **Utilizează forma *copiii mei* într-o propoziție interogativă diferită de cea din text, apoi într-o propoziție exclamativă.**

_____

_____

6 **Alcătuiește enunțuri cu sensurile diferite ale cuvintelor:** ***poartă, copii, bancă, iute.***

_____

_____

_____

_____

7 **Încercuiește variantele corecte.**

☆ Duminică, David ***sa/s-a*** plimbat cu sora ***sa/s-a*** prin parc.

☆ Alina și Iulian ***s-au/sau*** întâlnit ca să stabilească unde vor pleca: la mare ***s-au/sau*** la munte.

☆ ***Într-o/Dintr-o*** scorbură a ieșit o veveriță.

☆ Un iepure ***sa/s-a*** ascuns ***într-un/dintr-un*** tufiș.

Adio

La ora douăsprezece ne aflam cu toții pentru cea din urmă oară la școală, ca să aflăm rezultatul examenelor și să ne luăm certificatele de promovare.

Strada era plină de părinți, care cotropiseră până și sala cea mare. Mulți intraseră chiar prin clase, îngrămădindu-se până aproape de catedra profesorului. În clasa noastră umpluseră tot locul dintre perete și bănci.

Veniseră tatăl lui Garrone, mama lui Derossi, lăcătușul Precossi, Coretti, doamna Nelli, precupeața, tatăl Zidăraşului, tatăl lui Stardi și mulți alții pe care nu-i mai văzusem. Se auzea de pretutindeni un murmur de glasuri, o zbârnâială de parcă eram la târg. Intră profesorul și se făcu o mare tăcere.

El ținea în mână catalogul și începu îndată să strige.

– Abatucci, promovat. Archini, promovat, Zidăraşul, promovat. Crossi, promovat!

După aceea citi tare: Derossi, promovat cu premiul I.

Toți părinții care erau de față și-l cunoşteau îi ziseră:

– Bravo, bravo, Derossi! Și el își scutura cârlionții lui bălai și, cu zâmbetul său natural și frumos, se uita la mama sa, care îi făcu un semn de mulțumire cu mâna.

– Garoffi, Garrone, Calabrezul: promovați. Pe urmă, trei sau patru care urmară rămăseseră repetenți. Unul începu să plângă, pentru că tatăl său îl amenința de la ușă cu degetul.

Domnul Perboni încercă să-l îmbuneze, zicându-i: Nu, domnule, nu e totdeauna vina lor, adesea e și norocul. Și tocmai acesta e cazul lui. Apoi începu iar să strige: Nelli, promovat. Maică-sa îi trimise o sărutare cu mâna.

– Stardi, promovat! Ca de obicei, el nu arătă nicio bucurie, nu-și dezlipi pumnii de la tâmple.

Cel din urmă promovat fu Votini. El venise foarte dichisit. Profesorul se sili și zise:

– Băieți! Astăzi ne aflăm cu toții adunați pentru cea din urmă oară. Am trăit un an împreună și ne despărțim prietenește: Nu este așa? Îmi pare foarte rău că mă despart de voi!

Aici se opri, apoi adăugă:

– Dacă am fost vreodată cam nerăbdător, dacă am fost, fără voia mea, nedrept, sau prea aspru, iertați-mă!

– Nu, nu! strigară părinții și o mulțime de elevi, n-ai fost niciodată nedrept!

– Iertați-mă! începu iarăși profesorul, și iubiți-mă! La anul n-o să mai fiți cu mine, dar eu tot o să vă văd, căci ați rămas întipăriți în mintea și în inima mea. La revedere, băieți!

Apoi veni printre noi și toți îl apucarăm de mână, de haine; cei mai mici se suiau pe bănci, mulți îl sărutară:

– La revedere, domnule Perboni! Vă mulțumim! Rămas-bun! Să nu ne uitați!

A ieșit din clasă emoționat. Plecarăm și noi, grămădindu-ne la ușă.

(„Cuore, inimă de copil“, Edmondo De Amicis)

Zile de toamnă

de George Coşbuc

• Înţelegerea textului • Comunicare •

1 **Completează enunţurile legate de poezie.**

☆ Poezia are _____ strofe.

☆ Fiecare strofă are _____ versuri.

☆ Titlul poeziei este _____.

☆ Autorul (poetul) este _____.

2 **Notează cu „x“ răspunsurile corecte.**

- Poetul descrie două zile de: ☐ vară; ☐ iarnă; ☐ toamnă.
- Prima strofă înfăţişează aspectul: ☐ pădurii; ☐ luncii; ☐ grădinii.
- Titlul sugerează: ☐ schimbările din natură la venirea toamnei;
  ☐ înfăţişarea zilelor de toamnă;
  ☐ bucuriile toamnei.

3 **Jurnal cu dublă intrare. Completează potrivit.**

Ieri (ziua trecută)	Azi (ziua prezentă)
◆ Poetul vedea _____ şi _____ (*cum?*) .	◆ Poetul vede _____ şi _____ .
◆ Vremea era _____ (*ce?*) _____ ca _____ _____ _____ .	◆ Frunzele _____ . ◆ Este _____ şi _____ şi _____ .

4 **Scrie câte două însuşiri deosebite şi frumos exprimate ale cuvintelor date.**

Model: **bruma argintie, sclipitoare**

✦ Flori _____, _____

✦ Fluturi _____, _____

✦ Albine _____, _____

✦ Frunze _____, _____

5 **Notează câte o comparaţie pentru fiecare element din natură şi completează propoziţia.**

- Norii _____ ca _____ .
- Vântul precum _____ .
- Bruma ca _____ .
- Frigul _____ florile asemenea _____ .

6 **Găseşte cuvinte cu sens asemănător celor date.**

- mândru = _____
- veştejite = _____
- supărată = _____
- înnegurat = _____

7 **Scrie cuvintele cu sens opus celor date.**

- cald ≠ _____
- frumos ≠ _____
- înnorat ≠ _____
- rea ≠ _____

8 **Îţi place toamna? Da/Nu. Răspunde şi motivează cu 3-4 argumente!**

9 *Atelier de creaţie.* ✦ **Imaginează-ţi un dialog între două buburuze-surori (intrate în cameră şi agăţate de perdea) şi pisica Tigruţa, supărată. Foloseşte în dialog propoziţii exclamative, interogative şi enunţiative.**

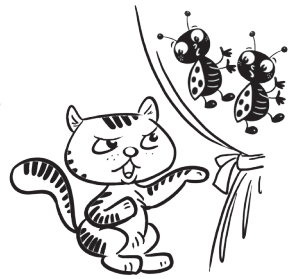

10 **Scrie un bilet pe care Tigruţa l-ar trimite a doua zi buburuzelor.**

Clubul de lectură

Balada unui greier mic

de George Topîrceanu

Peste dealuri zgribulite,
Peste ţarini zdrenţuite,
A venit aşa, deodată,
Toamna cea întunecată.

Lungă, slabă şi zăludă,
Botezând natura udă
C-un mănunchi de ciumafai,
Când se scutură de ciudă,
Împrejurul ei departe
Risipeşte-n evantai
Ploi mărunte,
Frunze moarte,
Stropi de tină,
Guturai...

Şi cum vine de la munte,
Blestemând
Şi lăcrimând,
Toţi ciulinii de pe vale
Se pitesc prin văgăuni,
Iar măceşii de pe câmpuri
O întâmpină în cale
Cu grăbite plecăciuni...

Doar pe coastă, la urcuş,
Din căsuţa lui de humă
A ieşit un greieruş,
Negru, mic, muiat în tuş
Şi pe-aripi pudrat cu brumă:

– Cri-cri-cri,
Toamnă gri,
Nu credeam c-o să mai vii
Înainte de Crăciun,
Că puteam şi eu s-adun
O grăunţă cât de mică,
Ca să nu cer împrumut
La vecina mea furnică,
Fiindcă nu-mi dă niciodată,
Şi-apoi umple lumea toată
Că m-am dus şi i-am cerut...

Dar de-acuş,
Zise el cu glas sfârşit
Ridicând un picioruş,
Dar de-acuş s-a isprăvit...
Cri-cri-cri,
Toamnă gri,
Tare-s mic şi necăjit!

Evaluare inițială

Citește cu atenție fragmentul marcat din poezia „Balada unui greier mic“ de George Topîrceanu și rezolvă cerințele.

1 **Completează enunțurile legate de poezie.**

☆ Titlul și autorul textului sunt _____

_____.

☆ Fragmentul marcat are _____ strofe.

☆ Prima strofă are _____ versuri, a doua are _____ versuri, și a treia are _____ versuri.

☆ Personajele din fragmentul dat sunt: _____.

☆ Ca număr de versuri, strofele sunt _____ (egale, diferite, inegale).

2 **Răspunde la întrebări.**

a) Cui i se adresează greierul? _____

b) Despre ce personaj mai vorbește el? _____

c) Unde se afla greierașul? _____

d) Ce îi reproșa el toamnei? _____

e) De ce era el supărat? _____

3 **Scrie din text cuvinte:**

a) cu sens asemănător;

- s-a terminat = _____
- merge = _____
- se ascund = _____

b) cu sens opus.

- coborând ≠ _____
- bucuros ≠ _____
- să risipesc ≠ _____

4 **Alcătuiește câte o propoziție în care să utilizezi cuvintele:** ***s-a, dintr-o, sa.***

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

Nr. ITEM	SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1.	Completează, cu unele greșeli, două enunțuri.	Completează corect trei enunțuri.	Completează corect cele cinci enunțuri.
2.	Răspunde, cu unele greșeli, la două întrebări.	Răspunde corect la trei întrebări.	Răspunde corect la cinci întrebări.
3.	Scrie un cuvânt cu sens opus și unul cu sens asemănător.	Scrie două cuvinte cu sens asemănător și două cuvinte cu sens opus.	Scrie trei cuvinte cu sens asemănător și trei cuvinte cu sens opus.
4.	Scrie corect o propoziție.	Scrie corect două propoziții.	Scrie corect trei propoziții.

Autoevaluare

- Exercițiile date au fost ușoare/dificile.
- E necesar să mai exersez exercițiul/exercițiile _____ .
- Acum sunt: ☺ 😐 ☹

II. TĂRÂMUL CĂRȚILOR

Radu, computerul și cartea

• Înţelegerea textului • Comunicare •

1 **Marchează cu „x“ răspunsurile corecte.**

▪ Textul „Radu, computerul și cartea“ este:

a) ☐ o povestire; ☐ un afiș;

b) ☐ un text literar; ☐ un text nonliterar;

c) ☐ în proză; ☐ în versuri.

2 **Completează enunțurile.**

✦ Personajele textului sunt _____.

✦ Discuția lor are loc _____ (*unde?*), _____ (*când?*).

✦ Într-un joc de strategie, pentru a câștiga, trebuie _____ și _____.

✦ Văzând cartea, Radu a _____ fiind atras de _____.

✦ Băiatul _____ mamei pentru _____.

3 **Alege explicațiile corecte.**

a) Radu trecuse: ☐ la alt joc pe calculator; ☐ la rezolvarea unor probleme mai complicate; ☐ la următorul nivel al jocului de strategie.

b) La final, cartea şi calculatorul:

☐ s-au certat; ☐ nu s-au înțeles; ☐ au ajuns la un acord.

c) Radu a citit cartea pentru că: ☐ era un dar de la mama sa; ☐ trebuia să citească acea carte pentru tema de la școală; ☐ era minunat să citească.

4 **Răspunde la întrebări.**

a) Cât timp aloci lecturii? Dar calculatorului/telefonului? De ce?

b) Folosești calculatorul/telefonul doar ca să te relaxezi?

c) De ce atât cărțile, cât și calculatorul sunt necesare pentru copii?

d) Care este ultima carte pe care ai citit-o?

e) Când ai citit-o?

f) Cine ți-a recomandat-o?

g) Care este cartea ta preferată? De ce ai recomanda-o colegilor tăi?

5 **Completează diagrama, scriind asemănările şi deosebirile dintre carte şi computer.**

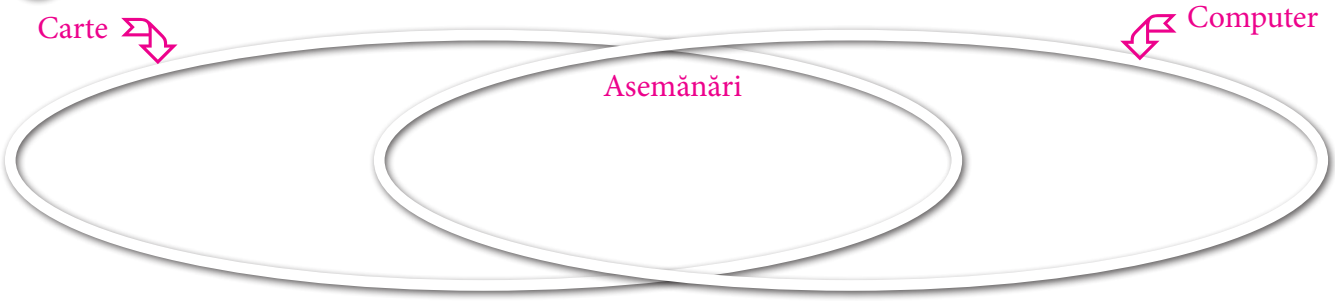

6 **Uneşte prin săgeţi părţile componente ale cărţii cu definiţiile potrivite.**

7 **Completează cu termeni din şirul de mai jos.**

- Locul special amenajat sau instituţia unde se păstrează cărţile se numeşte _____.
- Cuvântul sau grupul de cuvinte aşezat la începutul unei scrieri se numeşte _____.
- Un rând retras din text se numeşte _____.
- Un fragment unitar din text, care cuprinde o idee principală, se numeşte _____.
- Fiecare pagină are un _____.
- Persoana care scrie o carte se numeşte _____.
- Lista aşezată la începutul sau la sfârşitul cărţii, în care sunt enumerate capitolele şi subcapitolele, titlurile textelor din carte, cu indicarea paginii corespunzătoare se numeşte _____.
- Pentru a fi mai sugestive şi mai atractive, unele texte au una sau mai multe _____.
- _____ este ceea ce este exprimat în scris de un autor.

(textul, paragraf, bibliotecă, număr, titlu, ilustraţii, alineat, cuprins, autor)

8 **Notează cu A (adevărat) sau cu F (fals).**

- ◯ Convorbirea dintre două sau mai multe persoane se numește dialog.
- ◯ Într-un dialog, aceeași persoană vorbește și ascultă informațiile transmise.
- ◯ Persoana care ascultă se numește ascultător.
- ◯ Persoana care vorbește se numește vorbitor.
- ◯ Cel care vorbește transmite o informație.
- ◯ Cel care ascultă primește o informație.
- ◯ În comunicarea orală, rolurile de vorbitor și de ascultător se schimbă pe rând.

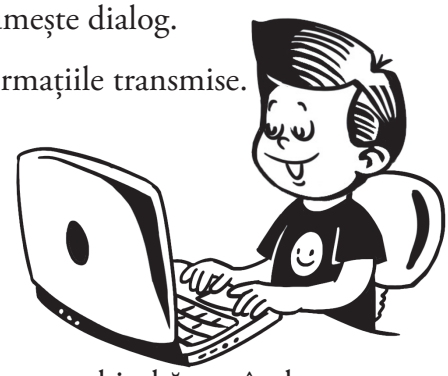

9 **Cum trebuie să procedeze vorbitorul și ascultătorul pentru ca dialogul să își atingă scopul (să fie eficient)?**

Vorbitorul	*Ascultătorul*

10 **Completează CVINTETUL de mai jos.**

De ce sunt importante cărțile?

Subiectul →

Două însușiri ale cărților →

Trei acțiuni care exprimă beneficiile aduse de cărți →

O propoziție alcătuită din patru cuvinte care arată ce înseamnă cărțile pentru tine →

Un cuvânt care denumește calitatea esențială a cărților →

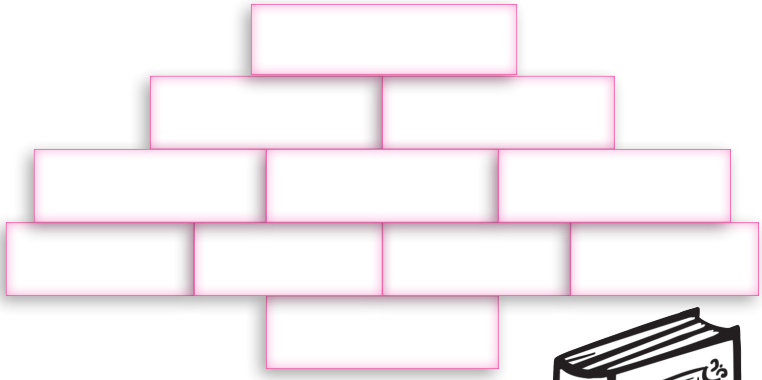

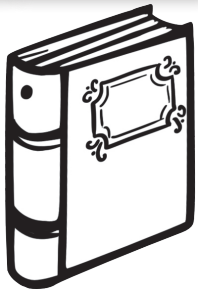

Vorbe înțelepte

- *„Vorba multă, sărăcia omului.“* – Proverb românesc
- *„Vorba dulce mult aduce.“* – Proverb românesc
- *„Cine vorbește seamănă, cine ascultă culege.“* – Proverb românesc
- *„Cu cât gândim mai puțin, cu atât vorbim mai mult.“* – Proverb francez
- *„Nu spune puțin în vorbe multe, ci mult în vorbe puține.“* – Pitagora
- *„Cei mai de succes oameni pe care i-am cunoscut sunt cei care ascultă mai mult decât vorbesc.“* – Bernard Baruch

11 **Alege din coloana alăturată informațiile potrivite și completează fiecare enunț.**

Prezentarea unei persoane cuprinde datele de _____ .	numele, vârsta, ocupația, adresa
În prezentare trebuie să apară _____ _____ .	alte informații semnificative despre acea persoană
O prezentare completă poate să cuprindă și _____ _____ .	identitate

12 **Citește cu atenție textul de mai jos și adaugă-i titlul și un sfârșit care consideri că sunt potrivite.**

Joc de rol

Comunicare

.....

Matei este în parc cu bunica, dar în jur nu este niciun copil. Și-a luat mingea cea nouă și se joacă singur, aruncând la coșul de baschet.

O lovitură ratată și mingea se rostogolește departe, pe o alee, de unde apar un alt băiat și bunicul lui. Copilul necunoscut prinde mingea și i-o înapoiază.

– Mulțumesc! spune Matei.

– Cu plăcere! Dacă bunicii noștri sunt de acord, vrei să ne jucăm împreună?

– Da! răspunde Matei încântat.

– Ce bine! Eu mă numesc Dan Ionescu, am nouă ani și sunt elev în clasa a III-a B, la Şcoala Gimnazială „Ion Minulescu“, din orașul nostru. Locuiesc chiar lângă școală.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

13 **Ai completat la exercițiul anterior prezentarea lui Matei? Dacă da, citeşte-o în fața clasei. Argumentează ce colegi au realizat prezentări complete.**

Câteva reguli de prezentare:

☆ Este necesar ca toți copiii care sunt prezenți la o aniversare sau la o activitate cu un număr limitat de participanți să se cunoască între ei.

☆ Dacă nu ai înțeles numele persoanei care s-a prezentat, roag-o să îți mai spună numele încă o dată.

☆ Folosește formule precum: „Sunt încântat să vă/te cunosc!“, „Îmi pare bine că ...“, „Îmi face plăcere să ...“.

☆ Prezentarea poate fi însoțită de strângerea mâinii.

☆ **Atenție!** Ești politicos/politicoasă cu toți partenerii de dialog, chiar dacă sunt adulți sau copii. Formule de genul „Vă rog...“/„Te rog...“, „Vă mulțumesc!“/„Mulțumesc!“ etc. sunt obligatorii!

• Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă •

1 **Trasează săgeți la explicațiile potrivite.**

Anul acesta, **cultura** de porumb a fost afectată de secetă.	cunoștințe variate în diverse domenii pe care le are o persoană
Cercetătorii au obținut o **cultură** de bacterii.	creșterea (cultivarea) plantelor
Lectura te ajută să îți dezvolți **cultura** generală.	creștere, în laborator, a bacteriilor; colonie (grup) de bacterii obținută pe această cale

2 **Leagă cuvintele care au sens asemănător.**

timp ○	○ te epuizează
hotărăști ○	○ etapă
isteț ○	○ atrăgătoare
ajutor ○	○ inteligent
citit ○	○ calculator
nivel ○	○ reușită
te obosesc ○	○ vreme
atractive ○	○ decizi
computer ○	○ sprijin
victorie ○	○ lecturat

3 **Unește cuvintele cu sens opus.**

adevărat •	• neatent
s-a ridicat •	• trecut
atent •	• odihnit
sănătate •	• s-a sfârșit
exces •	• boală
a adormit •	• lipsă
obosit •	• dezamăgit
a început •	• a coborât
încântat •	• neadevărat
viitor •	• s-a trezit

4 **Împreună cu colegii și cu doamna învățătoare descoperă sensurile cuvântului *carte*.**

☆ Am cumpărat o **carte** nouă din seria „Harry Potter“. _____

☆ O **carte** de joc s-a rupt. _____

☆ În muzeul liceului era expusă o **carte** de onoare. _____

☆ Bunica are o **carte** veche de telefon din anul 1986. _____

☆ Am găsit o **carte** poștală veche. _____

☆ „Ai **carte**, ai parte.“ _____

☆ În trecut, fiecare salariat avea o **carte** de muncă. _____

Povestea unei cărți

Prima zi de şcoală. O fetiță cu părul buclat, ochi mari şi albaştri, păşeşte sfioasă în noua sa clasă, care îi va fi a doua casă în următorii ani...

Clasa era goală, doar un manual stătea stingher pe banca de lângă geamul deschis. Deodată se aude un fâşâit... Vântul răsfoia manualul, întorcându-i filele cu putere. Parcă-l citea!

Fetița se apropie şi atinse cartea şi, ca prin minune, se trezi în mijlocul unei păduri, în fața unui copac uriaş. Se uită speriată în stânga şi în dreapta şi închise ochii, sperând să fie doar imaginația ei. Într-adevăr, când îi deschise din nou, se afla tot în clasă, dar, spre surprinderea ei, auzi un glas:

– Copacul pe care l-ai văzut eram eu înainte ca oamenii să mă transforme în ceea ce sunt acum!

Fetița se uită mirată în jur, neştiind ce să creadă, dar privirea îi reveni pe manual când filele în bătaia vântului îi atinseră mâna. Cu tremur în glas întrebă:

– Tu ai vorbit?

– Da, eu! Şi vântul deschise cartea la prima lecție. Voi fi îndrumătorul tău anul acesta, dar trebuie să ai grijă de mine!

– Oooooo, dar oare visez? Cum să vorbească o carte?

– Nu, nu visezi! Toate cărțile au dreptul să vorbească în prima zi de şcoală! Primele lucruri pe care mi le aduc aminte sunt pădurea şi animalele... Eram un stejar, care a trăit veacuri întregi şi a văzut lucruri pe care oamenii din ziua de azi doar şi le pot imagina din cărți! Încă de când eram doar un copăcel aveam ceva special. La poalele mele s-au adăpostit haiduci vestiți şi la umbra crengilor mele s-au odihnit Horea, Cloşca şi Crişan, când se ascundeau de urmăritori.

Câte bătălii au trecut pe lângă mine şi am scăpat cu bine, până când s-a născut o legendă pe seama mea. Se spunea că sunt nemuritor şi că le aduc noroc celor care stau în preajma mea. Este şi un sâmbure de adevăr în toată povestea asta! Copii şi adulți, săraci şi bogați, oameni simpli sau capete încoronate, toți s-au oprit măcar pentru o clipă lângă trunchiul meu puternic. Eu le-am oferit tuturor linişte şi alinare, ajutându-i să găsească, de fiecare dată, calea cea dreaptă.

Şi anii au trecut! Totul a fost bine, până când am fost atins de un fulger. În acel moment o jumătate din trunchiul meu s-a uscat şi aşa am trăit mulți ani, până când oamenii neştiutori m-au tăiat, crezând că oricum o să mor şi astfel am devenit mobilă... Numai că a mai rămas o parte din mine, din care s-a realizat manualul pe care îl vezi acum! De aceea sunt o carte mai specială...

Acum tot ce îți mai pot spune e să ai tu grijă de mine!

Deodată, glasuri de copii s-au auzit pe hol şi uşa de la clasă s-a deschis. Într-o secundă, vântul a încetat să mai bată, iar manualul stătea acolo ca orice altă carte, de parcă nu ar fi vorbit el cu câteva minute înainte!

Fetița a văzut surprinsă că pe pagina unde rămăsese deschis manualul era imprimat un semn ciudat care semăna cu o inimă! A zâmbit fericită şi a strâns cartea la piept.